

A. ΔΙΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ:

Ἔτι ὅσα μὲν φύσει ἡμῖν παραγίνεται, πρότερον κομιζόμεθα τὰς δυνάμεις τούτων, ὕστερον δὲ ἀποδίδομεν τὰς ἐνεργείας (ὅπερ ἐπὶ τῶν αἰσθήσεων δῆλον· οὐ γὰρ ἐλάβομεν τὰς αἰσθήσεις ἐκ τοῦ πολλάκις ἰδεῖν ἢ πολλάκις ἀκοῦσαι, ἀλλ' ἀνάπαλιν ἐχρησάμεθα ἔχοντες, οὐ χρησάμενοι ἔσχομεν)· τὰς δ' ἀρετὰς λαμβάνομεν ἐνεργήσαντες πρότερον, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τεχνῶν· ἅ γὰρ δεῖ ποιεῖν μαθόντας, ταῦτα ποιοῦντες μανθάνομεν, οἷον οἰκοδόμοι γίνονται οἰκοδομοῦντες καὶ κιθαρισταὶ κιθαρίζοντες· οὕτω δὴ καὶ τὰ μὲν δίκαια πράττοντες δίκαιοι γινόμεθα, τὰ δὲ σῶφρονα σῶφρονες, τὰ δ' ἀνδρεῖα ἀνδρεῖοι.

Μαρτυρεῖ δὲ καὶ τὸ γινόμενον ἐν ταῖς πόλεσιν· οἱ γὰρ νομοθέται τοὺς πολίτας ποιοῦσιν ἀγαθοὺς, ἐθίζοντες καὶ τὸ μὲ βούλημα παντὸς νομοθέτου τοῦτ' ἐστίν, ὅσοι δὲ μὴ εὖ αὐτὸ ποιοῦσιν ἀμαρτάνουσιν, καὶ διαφέρει τούτω πολιτεία πολιτείας ἀγαθὴ φαύλης. Ἔτι ἐκ τῶν αὐτῶν καὶ διὰ τῶν αὐτῶν καὶ γίνεται πᾶσα ἀρετὴ καὶ φθείρεται, ὁμοίως δὲ καὶ τέχνη· ἐκ γὰρ τοῦ κιθαρίζειν καὶ οἱ ἀγαθοὶ καὶ κακοὶ γίνονται κιθαρισταί. Ἄνάλογον δὲ καὶ οἰκοδόμοι καὶ οἱ λοιποὶ πάντες· ἐκ μὲν γὰρ τοῦ εὖ οἰκοδομεῖν ἀγαθοὶ οἰκοδόμοι ἔσονται, ἐκ δὲ τοῦ κακῶς κακοί. Εἰ γὰρ μὴ οὕτως εἶχεν, οὐδὲν ἂν ἔδει τοῦ διδάξοντος, ἀλλὰ πάντες ἂν ἐγίνοντο ἀγαθοὶ ἢ κακοί.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Από το διδαγμένο κείμενο να μεταφράσετε στο τετράδιό σας τα αποσπάσματα: «Ἔτι ὅσα... ἔσχομεν» και «Μαρτυρεῖ ... φαύλης». (μονάδες 10)

Να γράψετε στο τετράδιό σας τις απαντήσεις των παρακάτω ερωτήσεων:

- A.1.** Ποιο εἶναι τὸ περιεχόμενο των ὁρων «δύναμις» και «ἐνέργεια» στη φιλοσοφία του Ἀριστοτέλη και πῶς τους αξιοποιεῖ στα κείμενα αυτά, προκειμένου να στηριξέει τις θέσεις του; (μονάδες 15)
- A.2.** «καὶ διαφέρει τούτω πολιτεία πολιτείας ἀγαθὴ φαύλης»: Ποια εἶναι ἡ εἰδοποιός διαφορά ανάμεσα στην «ἀγαθὴ» και τὴ «φαύλη» πολιτεία; (μονάδες 15)

A.3.a. Να βρεῖτε με ποιες λέξεις των κειμένων ἔχουν ετυμολογική συγγένεια οἱ παρακάτω λέξεις: λάφυρο, τοκετός, ἐνήκοος, θυρωρός, ἀδιάφθορος.

β. Να γράψετε ἓνα παράγωγο για καθεμιά ἀπὸ τις παρακάτω λέξεις των κειμένων: κομιζόμεθα, ἐλάβομεν, ἰδεῖν, εἶχεν, ἐστίν. (μονάδες 10)

B. Ποια σημασία εἶχε ἡ ἀπουσία του Πλάτωνα ἀπὸ τὴν Ἀκαδημία, τὴν εποχὴ που ἔφτασε ὁ Ἀριστοτέλης; (μονάδες 10)

B. ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ: Δημοσθένους, Ολυνθιακός Γ, §3.

Ὁ μὲν οὖν παρῶν καιρός, εἶπερ ποτέ, πολλῆς φροντίδος καὶ βουλῆς δεῖται· ἐγὼ δέ, οὐχ ὅ,τι χρὴ περὶ τῶν παρόντων συμβουλευσαί χαλεπώτατον ἠγοῦμαι, ἀλλ' ἐκεῖν' ἀπορῶ, τίνα χρὴ τρόπον, ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πρὸς ὑμᾶς περὶ αὐτῶν εἰπεῖν. Πέπεισμαι γὰρ ἔξ ὧν παρῶν καὶ ἀκούων σύννοδα, τα πλείω τῶν πραγμάτων ἡμᾶς ἐκπεφευγῆναι τῷ μὴ βούλεσθαι τὰ δέοντα ποιεῖν οὐ τῷ μὴ συνιέναι. Ἄξιῳ δ' ὑμᾶς, ἂν μετὰ παρηρησίας ποιῶμαι τοὺς λόγους, ὑπομένειν τοῦτο, θεωροῦντας, εἰ τὰληθῆ λέγω, καὶ διὰ τοῦτο, ἵνα τὰ λοιπὰ βελτίω γένηται· ὁρᾶτε γὰρ ὡς ἐκ τοῦ πρὸς χάριν δημηγορεῖν ἐνίους εἰς πᾶν προελήλυθε μοχηθρίας τὰ παρόντα.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας τὸ ἀδίδακτο κείμενο. (μονάδες 20)

2. α. "Ἄξιῳ δ' ὑμᾶς ὑπομένειν τοῦτο": Να μεταφερθεῖ ἡ πρόταση σε πλάγιο λόγο με ἐξάρτηση "Δημοσθένους εἶπεν".

β. ἵνα τὰ λοιπὰ βελτίω γένηται: Να αναγνωριστεῖ ἡ δευτερεύουσα πρόταση(εἰσαγωγή, ἐκφορά, συντακτικὴ θέση) (μονάδες 10)

3.a. Να γραφούν οἱ ζητούμενοι τύποι:

πολλῆς:	ο ἴδιος τύπος στον συγκριτικό και υπερθετικό
χάριν :	κλητική ενικού
ὃ ἄνδρες :	ο ἴδιος τύπος στον ενικό
πᾶν :	δοτική ενικού

β. Να γραφούν οἱ ζητούμενοι τύποι:

εἶπεῖν:	2 ^ο ενικό προστακτικής στον ἴδιο χρόνο
ἐκπεφευγῆναι:	ο ἴδιος τύπος στον Μέλλοντα
ὁρᾶτε:	απαρέμφατο στον ἴδιο χρόνο
ὑπομένειν:	ο ἴδιος τύπος στον Μέλλοντα
Πέπεισμαι:	3 ^ο ενικό προστακτικής στον ἴδιο χρόνο

(μονάδες 10)